

NASDAQ Composite: Technical Note

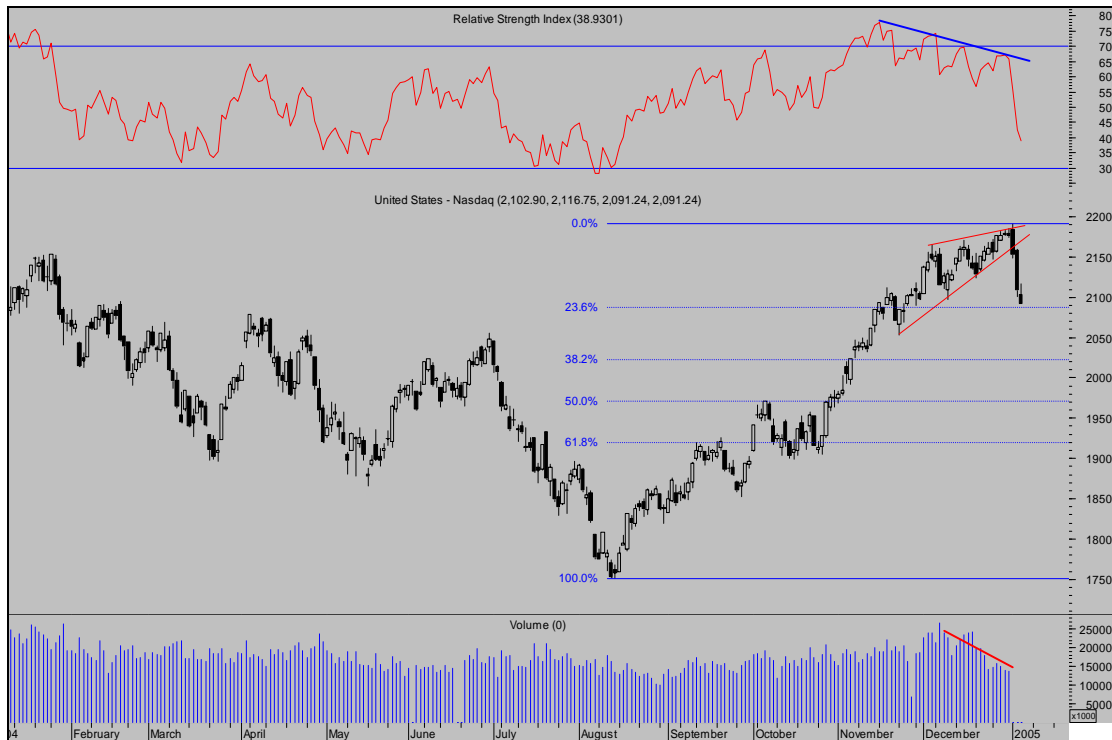

Πρόσφατα σχολιάσαμε τον δείκτη S&P 500 που αποτελεί έναν από τους πιο αντιπροσωπευτικούς δείκτες στην αγορά μετοχών των ΗΠΑ (μαζί με τον Russell 2000 και τον Willshire 500). Η τεχνική εικόνα της αγοράς της NASDAQ είναι παρόμοια με αυτή του S&P 500. Στο **ΓΡΑΦΗΜΑ 1** της επόμενης σελίδας απεικονίζονται οι τιμές του δείκτη NASDAQ Composite από τα χαμηλά του Αυγούστου 2004. Όπως και στον S&P 500 η κορύφωση των τιμών έγινε μετά την κορύφωση του momentum (RSI και MACD). Κλασική λοιπόν ήταν η σχέση μεταξύ τιμών και momentum. Ταυτόχρονα προσέξτε πως ο όγκος συναλλαγών απέκλινε (μειωνόταν) από τις τιμές. Το πονηρό εδώ βέβαια αφορούσε τις ημέρες των εορτών που είχαν μειωμένο όγκο συναλλαγών. Στο τέλος του 2003 όμως μία ανάλογη σφήνα είχε ανοδική επίλυση (όπως και στον Γ.Δ. του ΧΑ). Τα τεχνικά σημάδια και οι αποκλίσεις μας έκαναν να γράψουμε στο σχόλιο του S&P 500 της 28^{ης} Δεκεμβρίου για "προβλήματα στην εσωτερική υγεία των τιμών" και ότι "μαγειρεύεται τοπική κορύφωση."

Η ορμή της πτώσης είναι κλασική επίσης έξοδος από μία **ανοδική σφήνα (rising wedge)** που θέτει ως ελάχιστο στόχο το σημείο εκκίνησής της. Στην περίπτωση της NASDAQ Composite στόχος είναι οι 2050/2060 μονάδες. Τι άλλο όμως είναι οι 2060 μονάδες; Το **ΓΡΑΦΗΜΑ 2** στη σελίδα 3 το αποκαλύπτει. Είναι η κορυφή του Ιουνίου 2004. Προσέξτε πως το επίπεδο εκείνο κράτησε την διόρθωση του Νοεμβρίου 2004.

Ένα ακόμα ενδιαφέρον τεχνικό σημείο που έχουμε σχολιάσει και στο παρελθόν είναι τα **Fibonacci retracement** σε σχέση με προηγούμενες κορυφές ή/και πυθμένες. Επειδή ακριβώς τα κύματα συχνά προεκτείνονται σε λόγους/πολλαπλάσια αριθμών Fibonacci το σημείο κατάληξης μίας κίνησης είναι πιθανό να υπολογιστεί από μία προηγούμενη κορυφή ή πυθμένα. Θα προσέξατε στο **ΓΡΑΦΗΜΑ 1** ότι φέραμε τα Fibonacci brackets για να βρούμε τα πιθανά σημεία του τέλους της διόρθωσης που ξεκίνησε την περασμένη Δευτέρα 3/1/05. Προσέξτε επίσης που είναι το 50% Fibonacci. Σωστά είδατε. Είναι ακριβώς στην κορυφή του Σεπτεμβρίου 2004. Έτσι, αν κάποιος "έπαιζε" με τα bracket του Fibonacci θα κατέληγε ΑΚΡΙΒΩΣ στο υψηλό της Δευτέρας 3/1/05. Παρόμοια "άσκηση" στον S&P 500 (πάλι με το 50% Fibonacci) θα μας έφερνε στο επίπεδο των 1225 μονάδων. **Τώρα γνωρίζεται γιατί είχαμε δώσει ως στόχο τιμών για το τέλος του 2004 στον S&P 500 το εύρος 1220-1225.**

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: Ανοδική Σφήνα, Fibonacci και Διόρθωση (Πτώση);

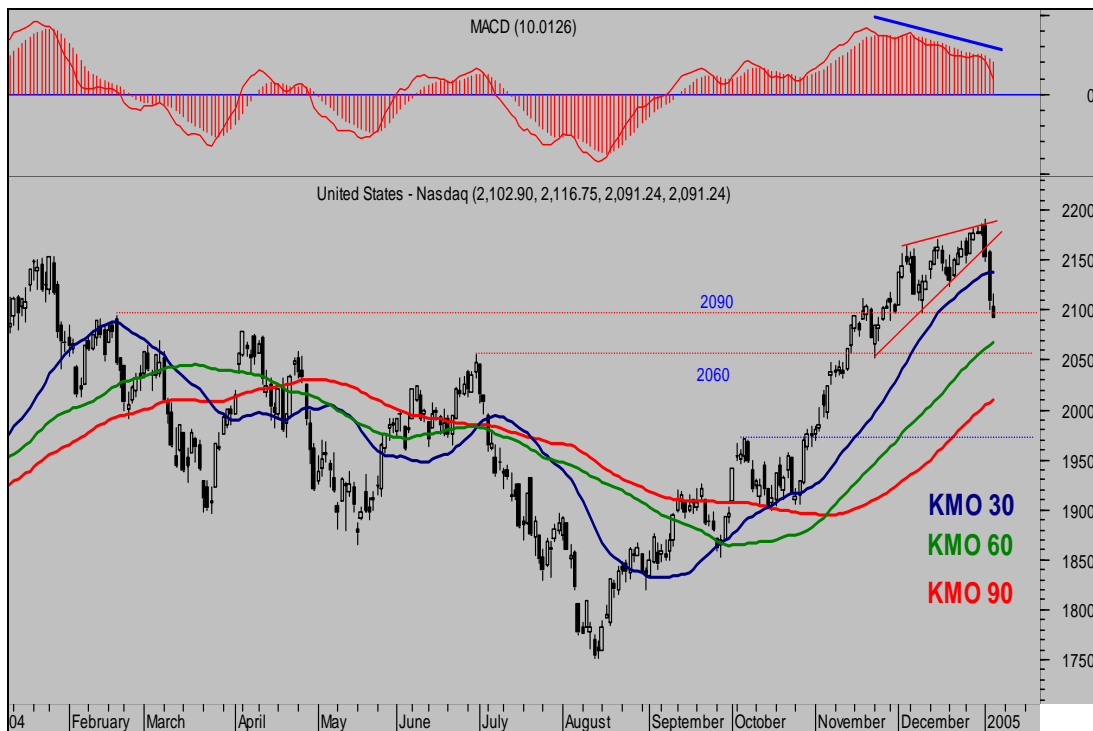
Που θα βρει στήριξη η διόρθωση; Στο **ΓΡΑΦΗΜΑ 2** της επόμενης σελίδας έχουμε τοποθετήσει το εύρος 2050-2090 (προηγούμενες κορυφές) που είναι πιθανό να αποτελέσει ανάχωμα είτε για αντίδραση είτε για το τέλος της διόρθωσης. Αν και θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε αρκετά επιχειρήματα που θα μπορούσαν να θεωρηθούν bearish έχουμε άλλα τόσα που είναι απολύτως bullish.

Κοντά στις 2060 μονάδες βρίσκεται και ο απλός ΚΜΟ των 60 ημερών. Γιατί όμως χρησιμοποιούμε αυτόν και όχι των 40 ή των 50 ημερών; Και οι υπόλοιποι είναι σημαντικοί (για όσους τους ακολουθούν βεβαίως). Αυτό που είναι ΠΕΝΤΑΚΑΘΑΡΟ στο **ΓΡΑΦΗΜΑ 3** όσον αφορά τον ΚΜΟ των 60 ημερών είναι η στήριξη που παρείχε στις τιμές καθ' όλη τη διάρκεια του 2003 από τα χαμηλά εκείνου του Μαρτίου. Αδυναμία του δείκτη να κρατήσει το επίπεδο των 2060 θα κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου.

Μία από τις απλούστερες αλλά σημαντικές ερωτήσεις (κι με απλή απάντηση επίσης) είναι η παρακάτω: γνωρίζουμε άραγε αν αυτή η πτωτική κίνηση είναι μόνο απλή διόρθωση ή μήπως κάτι μεγαλύτερο; Η γρήγορη πτώση των τιμών τις 3 προηγούμενες ημέρες (σε σχέση με το αργό ανοδικό σύρσιμο της σφήνας) έκανε πολλούς να μιλούν για διόρθωση μεγαλύτερης διάρκειας. Η απάντηση λοιπόν είναι απλή και έχει να κάνει με τις τιμές. Όσο αυτές διατηρούνται πάνω από συγκεκριμένα επίπεδα η μεσοπρόθεσμη τάση θα συνεχίζει να παραμένει ανοδική. Αν η κορυφή της περασμένης Δευτέρας 3/1/05 ήταν απλά και μόνο μία τοπική κορυφή, κι όχι κάτι σημαντικότερο, τότε οι τιμές δεν θα πρέπει να βρεθούν ΣΕ ΚΑΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ κάτω από το εύρος των 1970-2000 μονάδων. Εάν το 1970 παραβιαστεί θα έχουμε με βεβαιότητα κάτι άλλο κι όχι απλά μία τοπική κορύφωση. Κάποιος άλλος θα έλεγε ότι είναι πολύ μακριά το επίπεδο εκείνο, κι άρα πολύ αργά για επιβεβαίωση. Δυστυχώς έτσι είναι οι αγορές: μόνο πιθανότητες και ποτέ βεβαιότητα. Όπως θα θυμάστε η αίσθηση της "βεβαιότητας" είναι στοιχείο των τελευταίων σταδίων του bull market όπου ΟΛΟΙ οι επενδυτές είναι ΣΙΓΟΥΡΟΙ ότι οι τιμές έχουν μόνο μία κατεύθυνση: την ανοδική.

Αν το επίπεδο των 1970 μονάδων "χαθεί" τότε θα μιλάμε όχι μόνο για τοπική κορύφωση αλλά για κάτι πολύ μεγαλύτερο. Πως όμως θα γνωρίζουμε, έστω και με μερικές πιθανότητες, ότι η κορυφή που είδαμε ήταν ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ; Από την αδυναμία των τιμών να προσεγγίσουν το επίπεδο των 2190-2200 μονάδων. Αποτυχία των όποιων ράλι σε αρκετή απόσταση από την μέχρι τώρα κορυφή θα είναι η ένδειξη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2: MACD, Επίπεδα Στήριξης και ΚΜΟ 30,60, 90 Ημερών

Το παραπάνω είναι εικασία και μόνο. Προς το παρόν το σενάριο και η υπόθεση εργασίας είναι ότι βρισκόμαστε σε ανοδική μεσοπρόθεσμη τροχιά που θα διορθώσει το ράλι από τα χαμηλά του Αυγούστου. Μερικούς πόντους κάτω από το χθεσινό κλείσιμο βρίσκεται το 23,6% Fibonacci retracement. Επιστρέφοντας στους ΚΜΟ πρέπει να επαναλάβουμε ότι απώλεια του 60αρη θα είναι άσχημο τεχνικό συμβάν. Αν αυτό συνδυαστεί και με παρόμοια συμπεριφορά των άλλων βασικών δεικτών, τότε θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι ΚΑΙ για άλλα σενάρια. Οι τιμές θα δώσουν το σήμα.

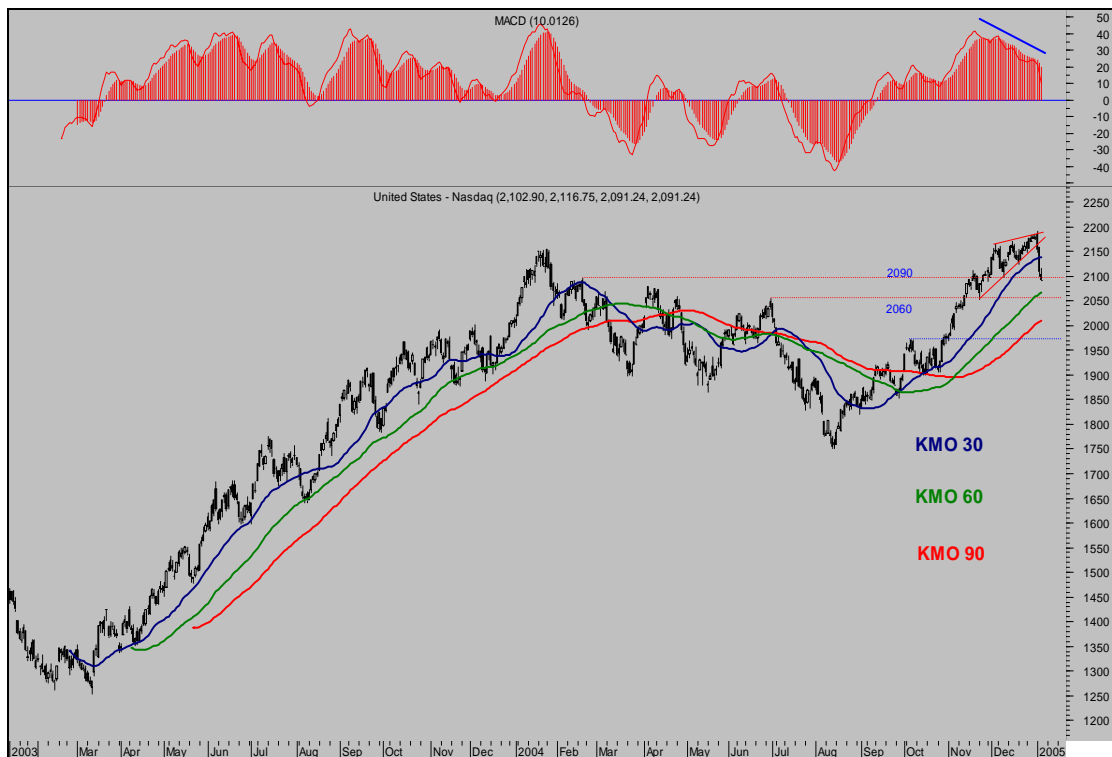
Ο λόγος που χρησιμοποιούμε και την NASDAQ ως μέρος της ανάλυσής μας για τις αγορές των ΗΠΑ είναι η κερδοσκοπική της φύση αλλά και η πρόσφατη συμπεριφορά της. Τόσο στο χαμηλό του 2003 όσο και στα υπόλοιπα χαμηλά (Μάρτιος 2003 και Αύγουστος 2004) η NASDAQ Composite έκανε υψηλότερα χαμηλά. Με άλλα λόγια ήταν μπροστάρης του ράλι. Επίσης, πρώτη η NASDAQ κορύφωσε τον Ιανουάριο του 2004 και ξεκίνησε την διόρθωση που κράτησε 7 περίπου μήνες. Αδυναμία των τιμών της να προσεγγίσουν την κορυφή θα είναι η ένδειξη, αλλά όχι απόδειξη.

Μέχρι τις 2050/2060 μονάδες όλα είναι φυσιολογικά. Στη συνέχεια οι 2000 μονάδες είναι αποδεκτό επίπεδο διόρθωσης. Από εκεί και κάτω όμως θα αρχίσουν να δημιουργούνται αρκετά ερωτηματικά ????

Εκείνο που δεν πρέπει να ξεχνούν οι αισιόδοξοι (bulls) είναι ότι οι μετοχές τεχνολογίας ήταν και παραμένουν αποτιμημένες για το τέλειο σενάριο (και τέτοιο δεν υπάρχει), ενώ η υπερβολική αισιοδοξία (bullish sentiment) με την οποία τελείωσε το 2004 έφτασε σε επίπεδα ρεκόρ. Οι αγορές δεν ανταμείβουν ποτέ τον επενδυτικό όχλο.

Από την άλλη οι απαισιόδοξοι (bears) θα πρέπει να θυμούνται ότι οι τιμές είναι σε επίπεδα που δεν δικαιολογούν επιθετική στάση πωλήσεων μεσοπρόθεσμα. Όχι ακόμα. Δεν το λέμε εμείς αλλά οι τιμές. Οι επενδυτές μιλούν με αγορές και πωλήσεις μετοχών μέσω των τιμών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3: MACD, Επίπεδα Στήριξης και ΚΜΟ 30,60, 90 Ημερών από το 2003

Τελειώνοντας τα σχόλια για τη NASDAQ Composite έχουμε να παρατηρήσουμε ότι τα πρόσφατα υψηλά που έκανε ο δείκτης ήταν οριακά και μόνο σε αντίθεση με αυτά του S&P 500. Όπως έχουμε γράψει και στο παρελθόν ο S&P 500 είναι ο δείκτης θήραμα των κυνηγών αποδόσεων (fund managers) που στηρίζουν τα bonus τους στη σύγκριση με αυτόν. Η NASDAQ είναι το πεδίο των τοποθετήσεων όπου κυρίως στο 4^ο τρίμηνο βιώνουμε “τρελά” ράλι σημαντικών ποσοστών σε μετοχές μερικών δολαρίων και μόνο.

Συμπέρασμα: Η μεσοπρόθεσμη τάση παραμένει ανοδική, ενώ η βραχυπρόθεσμη γύρισε σε πτωτική. Μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου θα θεωρούμε την τρέχουσα πτώση ως διόρθωση για νέο ράλι έχοντας τα μάτια μας όμως “14”. Δύο γεγονότα θα θέσουν τέλος στο μεσοπρόθεσμο θετικό σενάριο: 1) Επιτάχυνση της πτώσης κάτω από τις 2000 μονάδες και διάσπαση των 1970 μονάδων, και 2) αποτυχία του όποιου ράλι να διασπάσει ανοδικά τις 2200 μονάδες ακολουθούμενου από πτώση με μεγάλο όγκο συναλλαγών.

Θα έχουμε περισσότερα να αναλύσουμε σε κάποιο ξεχωριστό report στα τέλη του Μήνα. Ιστορικά θα πρέπει να θυμηθούμε ότι ο Ιανουάριος συχνά δίνει το στίγμα. Όσες φορές είναι αρνητικός οι αγορές έχουν δυσκολία να τερματίσουν ανοδικά. Βέβαια έχουμε και το θετικό γεγονός ότι η χρονιά είναι η 5^η της δεκαετίας. Καμία φορά στην ιστορία του μέχρι τώρα ο Dow Jones δεν βίωσε αρνητική απόδοση. Θυμόμαστε όμως ότι και μέχρι την κορυφή του 2000 πολλές παραδόσεις κρατούσαν για δεκαετίες και τελικά έπαψαν. Οι παραδόσεις και τα ρεκόρ είναι για να τελειώνουν και να σπάνε. Ας είμαστε λίγο επιφυλακτικοί με αυτή την “σιγουριά” ότι το έτος θα είναι θετικό. Είπαμε λίγο νωρίτερα: **η βεβαιότητα αποτελεί χαρακτηριστικό των τελευταίων σταδίων ενός bull market.**

metatrading.gr

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή ή η προώθηση της παρούσας ανάλυσης, μέρους ή του συνόλου αυτής, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη, του οποίου αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία. Η χρήση του παρόντος κειμένου διέπεται από την αυστηρή τήρηση των όρων χρήσης του δικτυακού τόπου www.metatrading.gr. Σε περίπτωση παραβίασης αυτών, ο χρήστης αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη για την πληρωμή της ετήσιας συνδρομής για κάθε επιπλέον αναγνώστη ή αποδέκτη.